

סוגיא - דף פה. - נושא: מחלקת האם שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה (בכיסוי הדם ובאותו ואת בנו)

סקירה כללית

יש מחלוקת רבי מאיר ורבי שמעון האם שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה בשני מקרים: במשנתנו לגבי כיסוי הדם ובמשנה קודמת לגבי אותו ואת בנו.
הגמרא מפרטת את טעם המחלוקת ומי שמנצח בכל משנה מופיע בתור "חכמים".

הגדרה

שחיטה שאינה ראויה: שחיטה גורמת להיתר אכילה (כגון השוחט את הטריפה)

פירוט

שחיטה שאינה ראויה:

ש"ס	ר"מ	שיטות:	
לא שמה שחטה	שמה שחיטה	איזה קורא "חכמים" (רבי סובר כמותו)	משנה לעיל בדף פא: לגבי איסור אותו ואת בנו
	מופיע במשנה כ"חכמים"		
"...יוסף...טבח טבח...אכלו" (נחשבת "טביחה" רק אם ראוי ל"אכלו")	גמר "שחיטה"- "שחיטה" משחטי חוץ (שם שחיטה שאינה ראויה ומ"מ נחשבת "שחיטה")		
↗ אינו לומד חולין (אותו ואת בנו) מקדשים (שחטי חוץ)	↖ אינו לומד מיוסף כי שם המונח "טבח" ולא "שחט" (וצריך ללמוד מבדיוק אותו מונח כשאפשר)	טעם המחלוקת	
	↖ אותו ואת בנו שייך גם בקדשים		משנתנו: לגבי חיוב כיסוי הדם
מופיע במשנה כ"חכמים"		איזה קורא "חכמים" (רבי סובר כמותו)	
"אשר יאכל...וכסוהו"	גמר "שפיכה"- "שפיכה" משחטי חוץ (שם שחיטה שאינה ראויה ומ"מ נחשבת "שחיטה")		
	↖ ממעט רק עוף טמא ("לא כשר)	טעם המחלוקת	
↗ ה"ה לכל שאינו ראוי לאכילה			

סקירה כללית

- ר"מ הסובר ששחיטה שאינה ראויה **שמה** שחיטה – מודה במקרה מסויים של שחיטה שאינה ראויה, שהשחיטה אינה מועילה (היינו במקרה של שחיטת האם שהיא טריפה – לגבי עובר בן 9 חי בתוכה)
- ור"ש הסובר ששחיטה שאינה ראויה **לא** שמה שחיטה – מודה שמועילה לגבי משהו מסויים (שמטהרתו מידי נבילה – גם בחולין שנשחטו בעזרה)
- **סטיה:** ר"ש סובר שאיסור חולין שנשחטו בעזרה הוא מדאורייתא

רקע - 1

- כנ"ל בסוגיא הקודמת **ר"מ** סובר ששחיטה שאינה ראויה (היינו שאינה גורמת היתר אכילה – כגון השוחט את הטריפה) **שמה** שחיטה (כגון לגבי כיסוי הדם ולגבי אותו ואת בנו)
- עובר בן 9 חי – **חלקית** כירך אמו
 - **כירך אמו:** יכול (בדרך כלל) להכשר ע"י שחיטת אמו (או ע"י שחיטת עצמו) לפי **רבנן** (אך ר"מ סובר שחייב שחיטת עצמו)
 - **לאו כירך אמו:** (גם) אם אמו טריפה, הוא אינו טריפה

מקרה

עובר בן 9 שאמו טריפה ושנשחטה אמו

הערה

זו שחיטה שאינה ראויה כי האם טריפה (אינה ניתרת ע"י השחיטה)

דין

אינו ניתר על ידי שחיטת אמו (צריך שחיטת עצמו)

היינו אפילו לשילוב שיטות:

- **לפי ר"מ** הסובר (בדרך כלל) שחיטה שאינה ראויה, שמה שחיטה
- **ולפי חכמים** שבדרך כלל שחיטת אמו מועילה לו לעובר בן 9 חי

טעם

כי אם תאמר ששחיטת אמו מועילה לעובר, אז צריכים לומר גם שטריפת האם שייכת גם אליו

רקע - 2

- כנ"ל בסוגיא הקודמת **ר"ש** סובר ששחיטה שאינה ראויה (היינו שאינה גורמת היתר אכילה – כגון השוחט את הטריפה) **לא** שמה שחיטה (כגון לגבי כיסוי הדם ולגבי אותו ואת בנו)
 - (לכו"ע - גם לפי ר"ש) שחיטת טריפה מועילה לטהרתה מידי נבילה
- מנלן:** "וכי ימות מן הבהמה ... הנוגע בנבלתה יטמא..." – רק חלק מטמאים בנבילה – למעט טריפה שנשחטה
- שחט חולין טריפה בעזרה לפי ר"ש מותר בהנאה (כי לפי ר"ש שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה ולכן **אינה** נחשבת חולין **שנשחט** בעזרה)

מקרה

שחט חולין טריפה בעזרה

הערה

כנ"ל, לפי ר"ש זו שחיטה שאינה ראויה ומותר בהנאה

דין

גם כאן מועילה השחיטה לטהרה מידי נבילה

חידוש

- למרות שאינה מועילה לאסרו בהנאה כחולין שנשחט בעזרה

מזה שר"ש מתיר בהנאה חולין טריפה שנשחטה בעזרה (אוסר רק בשחיטה ראויה)

מוכח שר"ש סובר שאיסור שחיטת חולין בעזרה הוא מדאורייתא

שאילו היה מדרבנן גזירה שיחשבו שהוא קדשים (לא חולין) והרי אוכלו בחוץ ויחשבו שמותר לאכול קרבנות בחוץ

- א"כ היה גוזר גם בטריפה